

Европљани губе веру у могућност њихових политичара да реше континенталне заразе и окрећу се "патриотским" алтернативама

Јуче Дублин, данас Лисабон. Португалска техничка влада сада мора бирати између кредита за премотавање дефицита, за који не постоји фонд или механизам, или преговора о интервентном пакету који би био између 70 и 80 миљарди евра.

Кога год португалски гласачи изаберу на јунским изборима, њихов стварни газда ће бити Немица Ангела Меркел, чија ће влада писати услове кредита. Ако примери Грчке и Ирске нечему служе, то неће бити баш пријатно штиво за читање.

Једна од карактеристика посткризног света је да "земље сурплуса" - оне које извозе него што саме увозе - доносе одлуке. Кина је земља сурплуса. То је такође и Немачка, и то чини госпођу Меркел оном коју треба слушати у еврозони. Немачка канцеларка може захтевати да има такав утицај у вези интервентних пакета за Грчку, Ирску и Португал будући да ће њени гласачи понети највећи терет. *Ja sicher.* (на немачком, Да, наравно.)

Међутим, политика ових пакета је оно што их чини апсурдним. Када се ради о земљама које се муче да отплате кредите, много више смисла има реструктурирање дуга, тако да они, рецимо, буде враћени на дужи временски рок.

У случају Ирске, тај процес је требало да иде руку под руку са укупном реформом банкарског сектора. Уместо тога, интервентни пакети у еврозони су оптеретили земље којима су намењени са још више дуга са вишим каматним стопама.

Ово омогућава госпођи Меркел и Николи Саркозију да прикажу својим грађанима који плаћају порез да њихов новац није протраћен од стране неопрезних јужних Европљана.

Немце је уистину тешко убедити, након што су снизили трошкове радне снаге, да плаћају за земље као што је Португал, који то није урадио.

Европски пројекат се није требао овако одвијати. Кад је Жак Делор назвао ЕУ неидентификованим политичким објектом, економија је стајала тако добро да Унија није требала бити дефинисана.

Изгледало је да сама може постављати правила. Од тада, ЕУ је грешила у оба правца: два приступна правила - да дефицит не сме бити виши од три одсто бруто домаћег производа а укупни дуг већи од 60 одсто - су се показала као уска и рестриктивна, али ипак нису постојали планови у случају неодређене претње као што је банкарска криза.

Због тога је свака интервенција била ад хоц и паничарска. Не чуди стога што Европљани губе веру у могућност њихових политичара да реше континенталне заразе и окрећу се "патриотским" алтернативама, домаћим плановима да се подигну национални зидови.

Наш једномесечни серијал Нова Европа је започео с ICM анкетом која је показала да само 20 посто испитаних Европљана верује својим владама да се могу носити с проблемима у земљи.

Само девет посто сматра да ће оне деловати поштено. Испоставило се да су наши суседи и њихове политичке елите такође у превирању, од топљења немачког ЦДУ-а до тежњи Марин Ле Пен у Француској, која има реалну шансу за понављање наступа њеног оца 2002. године и проласка у други предједнички круг.

Европска крајња десница је у порасту. У Финској, Шведској, Данској и Холандији, она шаље популистичке поруке у којима су упаковани имиграција, криминал, ислам и интервентни економски пакети, све у пакету са машном за оне који мисле да је њихов идентитет, као и посао и начин живота, угрожен.

Ни Унија ни еврозона неће пропасти, али су им потребне поправке у ходу.

Одлука Европске централне банке у четвртак да повећа каматне стопе показује да треба да прође још доста времена пре него што разум надвлада догму.

Атмосфера ипак није предреволюционарна, као што би Марин Ле Пен желела да верујемо, јер је основни принцип регионалне сарадње важнији данас него икада пре. Проћи ће доста времена пре него што невољена и нефлексибилна Унија пронађе политичаре који су способни да је воде, али она их мора наћи.

Приредио Недим Дервишбеговић

(RSE)